

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för kulturvetenskaper

1AE150 Arkeologi II, 30 högskolepoäng

Archaeology II, 30 credits

Huvudområde

Arkeologi

Ämnesgrupp

Arkeologi

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2010-05-27

Senast reviderad 2014-12-02 av Fakulteten för konst och humaniora. Rev. litteratur.

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2015

Förkunskaper

Arkeologi I, 30 hp eller motsvarande.

Mål

Förväntade studieresultat för kursen som helhet

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- identifiera och förklara centrala frågor i forskning om förhistorien,
- använda och applicera metoder för analys och presentation av arkeologisk data,
- exemplifiera och kritiskt värdera ett urval av arkeologiska metoder och teorier,
- analysera hur arkeologer kopplar sina frågeställningar, tolkningar och modeller till forskningsmaterial.

Förväntade studieresultat efter delkurs 1 Arkeologi i Europa och världen, 7,5

hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- jämföra förhistorien i Norden med utvecklingen i Europa och världen,
- exemplifiera och karakterisera tolkningar av några centrala frågor inom forskning om förhistorien såsom människans uppkomst, förändringar över lång tid från jägare-samlare-samhällen till jordbrukssamhällen, uppkomsten av hierarkiska system och hur dessa kan belysas i ett nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv,
- problematisera hållbarhetsfrågor utifrån ett långtidsperspektiv.

Förväntade studieresultat efter delkurs 2 Geografiska informationssystem

(GIS), 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- tillämpa geografiska informationssystem (GIS) för enkla analyser av data,
- presentera data genom GIS,
- beskriva möjligheter och begränsningar i användningen av GIS som redskap för rumsliga analyser,
- ge exempel på arkeologiska användningar av GIS.

Förväntade studieresultat efter delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- beskriva olika sätt att diskutera och svara på arkeologiska frågeställningar,
- exemplifiera och diskutera teoretiska förhållningssätt och metodval i relation till arkeologiska frågeställningar,
- använda informationssökningssystem med relevans för arkeologi,
- beskriva och karakterisera ett vetenskapligt arbete och dess uppbyggnad.

Förväntade studieresultat efter delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- kritiskt tolka, utvärdera och analysera ett arkeologiskt eller till arkeologiämnet relaterat material i relation till väldefinierade frågeställningar,
- tillämpa vetenskapliga arbetsätt i ett självständigt skriftligt arbete,
- använda referenssystem korrekt utifrån redaktionella instruktioner,
- kritiskt diskutera eget och andras skriftliga arbete.

Innehåll

Kursinnehåll för hela kursen

Kursen ger en fördjupning i arkeologi med vikt på en kontextualisering av Nordens förhistoria i jämförelse med Europa och världen med fokus på människans utveckling, övergång till jordbrukssamhällen samt uppkomsten av hierarkiska samhällen. Kursen ger också praktiska färdigheter i en inom arkeologin använd metod (GIS). Kursen ger en fördjupning i arkeologiskt tänkande med tonvikt på teoretiska och metodiska frågor. Kursen avslutas med att studenten författar ett självständigt arbete och genom detta lär grunderna för vetenskapligt skrivande.

Delkurs 1 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 hp

Denna delkurs ger en allmän introduktion till arkeologi i Europa och världen samt tar upp några av arkeologins centrala frågor och hur arkeologisk forskning teoretiskt och metodiskt har behandlat dem. Frågorna rör (1) den moderna människans uppkomst och utveckling, (2) dynamiken i vad som i ett långtidsperspektiv definieras som övergången från samhällen baserade på jakt, fångst och samlande till jordbrukssamhällen samt (3) uppkomsten och institutionaliseringen av hierarkiska samhällen. Tyngdpunkten ligger på utvecklingen i Europa men med global utblick. En exkursion ingår i kursen.

Delkurs 2 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

GIS är en teknik för lagring, design och analys av digitala kartor. Tekniken används idag i stor omfattning inom såväl forskning som fysisk planering. Delkursen ger en introduktion till användningen av GIS som arbetsredskap. Förståelse för representation och analys av rumsliga element betonas. Delkursen belyser generella rumsliga problemställningar i samhället genom praktiska tillämpningar av GIS.

Delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Delkursen fokuserar på förståelse av vetenskapliga arkeologiska forskningsprocesser, med särskild tonvikt på teorins och metodologins betydelse. Kursen presenterar grundläggande vetenskapsteoretiska förhållningssätt och ger en introduktion till en rad

aktuella diskussioner om teori och metodval inom arkeologin. I denna kurs behandlas också val av frågeställningar och metoder i ett vetenskapligt arbete och arkeologiskt textnätverk inklusive ämnesrelaterad referenshantering. Delkursen introducerar vetenskaplig informationssökning, främst med hjälp av bibliotekets resurser och där tillgängliga arkeologiska databaser.

Delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Denna delkurs består av ett självständigt skriftligt arbete i vilket ett arkeologiskt vetenskapligt problemområde undersöks, analyseras och diskuteras. Arbetet diskuteras vid ett avslutande seminarium där den studerande fungerar som respondent för sitt eget arbete och som opponenter på ett arbete författat av annan student.

All undervisning förutom föreläsningar är obligatorisk.

Undervisningsformer

I kursen förekommer föreläsningar, seminarier, exkursioner, praktiska övningar och handledning. Viss undervisning kan ske på distans. Undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd på kursen krävs att de förväntade studieresultaten är uppnådda. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs betyg Väl godkänt på minst tre av delkurserna.

Deltagande i undervisning förutom föreläsningar är obligatoriskt för examinering men inte betygsgrundande.

Delkurs 1 examineras genom skriftlig(a) uppgift(er).

Delkurs 2 examineras genom skriftlig tentamen och ett projektarbete.

Delkurs 3 examineras genom muntlig redovisning och skriftlig(a) uppgift(er).

Delkurs 4 examineras genom ett skriftligt självständigt arbete vilket försvaras vid ett seminarium.

Studerande som ej godkänts vid ordinarie examination ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursutvärdering som sammanställs i en rapport som arkiveras vid institutionen. Resultat och eventuellt vidtagna åtgärder kommuniceras med kursansvarig och återkopplas till studenterna.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1 Arkeologi i Europa och världen, 7,5 hp

Barker, Graeme. *The agricultural revolution in prehistory: why did foragers become farmers?* Oxford: Oxford University Press. Senaste upplagan. 414 s.

Cunliffe, Barry W. *Europe between the oceans: themes and variations, 9000 BC-AD 1000*. New Haven: Yale University Press. Senaste upplagan. 518 s.

Lockwood, Charles. *The human story: where we come from and how we evolved*. London: Natural History Museum. Senaste upplagan. 109 s.

Vandkilde, Helle. *Culture and change in Central European prehistory: 6th to 1st millennium BC*. Aarhus: Aarhus University Press. Senaste upplagan. 182 s.

Delkurs 2 Geografiska informationssystem (GIS), 7,5 hp

Chapman, Henry. *Landscape Archaeology and GIS*. Stroud: Tempus. Senaste

upplagan. 240 s.

Conolly, James & Lake, Mark. *Geographical Information Systems in Archaeology*. Cambridge Manuals in Archaeology. Cambridge: Cambridge University Press. Senaste upplagan. 250 s.

Hall, Ola, *Introduktion till kartografi och geografisk information*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. 205 s.

GIS. Geografiska Informationssystem. Övningsexempel. ArcGIS ArcView 9.x. 85 s. Finns att köpa på institutionen. Kompendium, 200 s.

Relevant litteratur i samband med projektarbetet, ca 100 s.

Delkurs 3 Metod och teori inom arkeologin, 7,5 hp

Ahlström, Torbjörn. *Underjordiska dödsriken: humanosteologiska studier av neolitiska kollektivgravar*. Göteborg: Institutionen för arkeologi, Göteborgs universitet. Senaste upplagan. 176 s.

Binford, Lewis A. 1962. Archaeology as Anthropology. *American Antiquity*. s. 217–225, 9 s.

Burström, Mats. *Samtidsarkeologi: introduktion till ett forskningsfält*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. 118 s.

Hodder, Ian. *Entangled: an archaeology of the relationships between humans and things*. Malden, MA: Wiley-Blackwell. Senaste upplagan. 244 s.

Johnson, Matthew. *Archaeological Theory – An Introduction*. Oxford: Blackwell. Senaste upplagan. 307 s.

Sohlberg, Peter & Britt-Marie. *Kunskapens former: vetenskapsteori och forskningsmetod*. Malmö: Liber. Senaste upplagan. 260 s.

Delkurs 4 Självständigt arbete, 7,5 hp

Björklund, Maria & Paulsson, Ulf. *Seminarieboken: att skriva, presentera och opponera*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. 130 s.

Trost, Jan. *Att skriva uppsats med akribi*. Lund: Studentlitteratur. Senaste upplagan. 80 s.